బారతం బొమ్మలు

చీకటింటచెందమామ లేదు. సుక్కలాకాశం మిణుకు మిణుకు మంటావుండాది. గుడ్డి సుక్క నడిమింటికొచ్చింది. గాలికి పలవరేణిమాను వూగింది. లోకానికి ఇచ్చిత్తరంగా చిలకకి కాకిపిల్ల పుట్టింది. దాని మొగుడు మద్దిస్తం పెట్టించినాడు. ఎక్కడెక్కడ నుంచో వచ్చిన చిలకలన్నీ గుంపులుగుంపులుగా కొమ్మల మింద వాలుండాయి. పెంటిచిలక కాకిపిల్ల ఎట్లా పుట్టిందో కత చెప్పడం ఆరంభించింది.

శానాళ్ళకింద నేను, నా మొగుడు గువ్వల చెరువు కనానికి మేతకు పొయినాం. నేరేడుపొండ్లు కాలం. కడుపునిండా కావాల్సినన్ని పొండ్లు తినినాం. రెండుబార్ల పొద్దును బుజాన ఏసుకొని తిరిగివస్తావుండాం. మమ్మల్ని దేగతరుముకొనింది. పాణాలను రెక్కల్లో పెట్టు కొని ఎగరతావుండాము పిడుగు పన్నెట్టు నామింద పడింది.

కిక్కిరిస్తా రెక్కల్ని రెపరెపా ఇదిలించి ఇనసకాళ్ళతో తన్నింది. రెక్కకు పెద్ద దెబ్బ తగిలి ఎరగలేకపోయినాను. పట్టు తప్పింది. గాలిలో గిరగిరా తిరగతా పెద్ద మర్రి చెట్టు కొమ్మల్లోంచి జారి గడ్డిపొదల్లో వడిపోయినాను. అంతే మల్ల ఏమి జరిగిందో నాకు తెలవదు. సోదీనం తప్పినాను. మెలకువ వచ్చి చూసేసరికి 'బొరోమని' వాన కురుస్తావుండాది.

ఆకుల సందుల్లోంచి చినుకులు పడి వొళ్లంతా తడిసింది. రెక్క ఇరిగి పచ్చి పుండైంది. కదలలేను మెదలలేను. ఆ మర్రిచెట్టు ఏ కాలంనాటిదో నరమాను. పెద్దపెద్ద పురులు తిరిగిన ఊడల్ని దింపింది. ఆ చెట్టుకిందకు తాతమనవడు గొడ్లను తోలుకోని వచ్చినారు.

చిదుగులేరి మంట పెట్టినారు. 'చిటపటా చిటపటా' మంట నాలికలు కోస్తావుండాది. ఎచ్చగా మంట తగిలేగుందికే పాణం లేసొచ్చింది. ముసిలోడు కొరివితో ఎర్రెర్రని నిప్పుల్ని పక్కకు తోసినాడు. పైగుడ్డలో మూటకట్టుకున్న గొటికి గెడ్డలను నిప్పుల మింద పోసినాడు.

పుల్ల తీసుకుని గెడ్డల్ని కిందకూ మిందకూ పొల్లిస్తావుండాడు. మనవడు పులింజి పొండ్లను బొక్కలాడతావుండాడు.

గొడ్లు మర్రిచెట్టుకింద నిలబడి నెమరేసుకొంటావుండాయి. పొదుగును గుద్దిగుద్ది పాలుతాగతా వుంటే, దూడను ముదిగారంగా నాకతా వుండాది కర్రావు. దేశిపు గిత్త ఒగటి నేలను కుళ్ళగించి కొమ్ముల్ని ఇదిలించింది.

పక్కంగా వుడికిన గెడ్డల్ని పొట్టు వొలిసి మనవడికిచ్చినాడు. కొరివితో తుంట బీడిని ముట్టించుకొని చిదుగుల్ని ఎగదోసినాడు. ఆరిపోయిన మంట మల్లా రగులుకొనింది. పుల్లల్ని ఎగదోసేటప్పుడు ముసిలోధి మణికట్టు మింద వుండే పచ్చబొట్టును చూసినాడు మనవడు.

"ఎవురిది తాత ఈ బొమ్మ?" తాత చేతిని తీసుకొని బొమ్మను చూస్తా అడిగినాడు.

"ఈ బొమ్మ ఒగరాజకుమార్తిది అదంతా పెద్దకతలే" అన్నేడు.

"ఆ కత ఏందో చెప్పుతాత?" చేతిని కుదిలించి ముదిగారంగ అడిగినాడు.

తాత కత ఎత్తుకొన్నేడు. ఇప్పటికత కాదులే ఇది. నూనూగు మీసాల వయసప్పటి కత.

నాకు అప్పటికి పెండ్లి గూడా కాలేదు. పెద్దరెడ్డి దెగ్గిర జీతానికి వుంటిని.

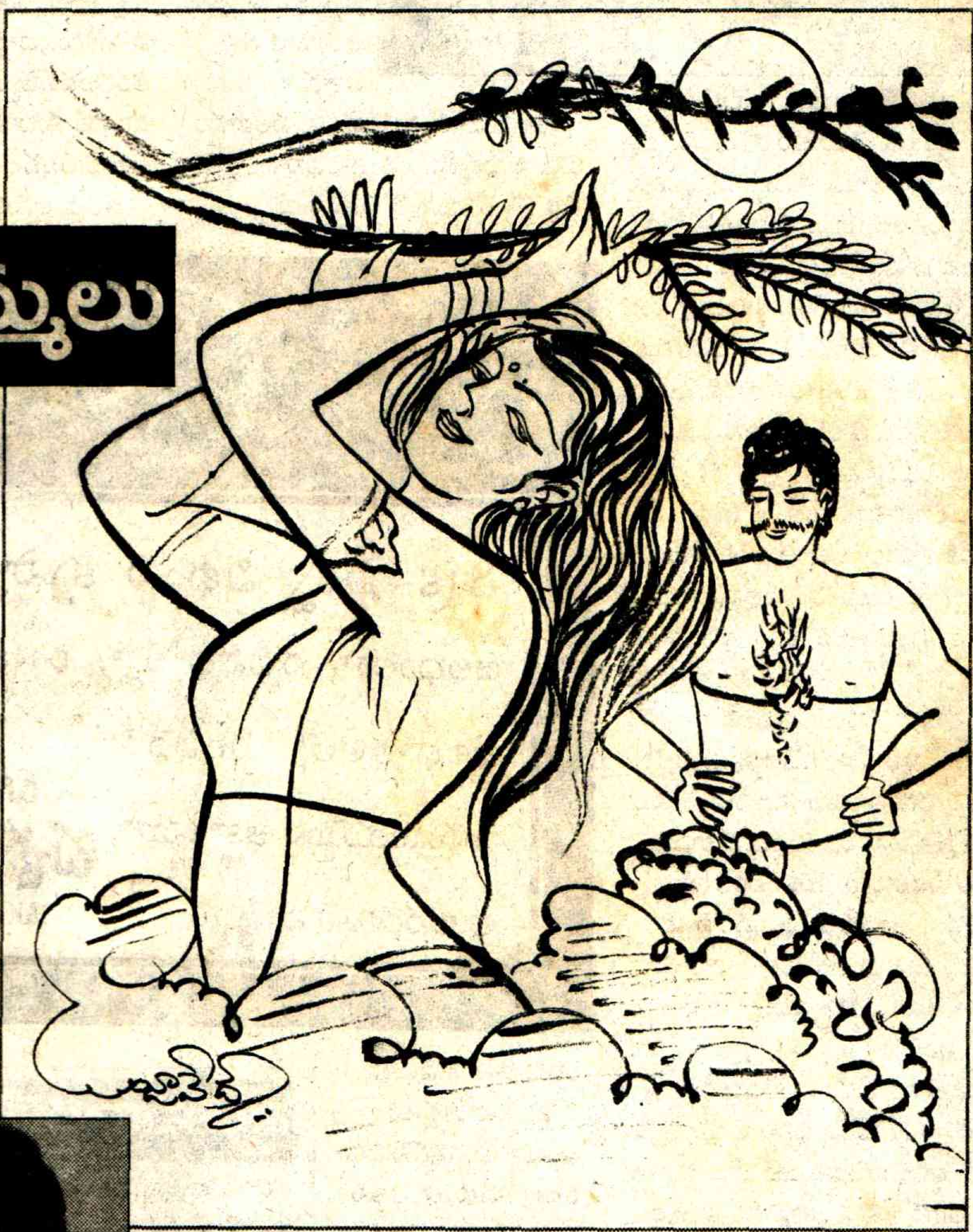

నేనంటే పెద్దరెడ్డికి బలేగురి వుండె. ఇప్పుడెంటే ఇవి తోలుతిత్తులుగాని. అప్పుడు నల్లంగా నిగనిగలాడతావుండె. కండలు తిరిగిన వొళ్లు నాది. ఈగ వాలితే జారిపోతా వుండె.

ఏడు ఘుద్దల సంగటి ఒక్క ఏటుకు ఎగరేస్తా వుంటి. రెండు దుత్తల కల్లుతాగి తూలకుండా నడస్తావుంటి. బుజమింద నొగను పెట్టుకొని ఎనకాముందు సూడకుండా నిండు బండిని ఈడుసుకోని వచ్చేస్తావుంటి. రెడ్డిది నూరెకరాల సేద్దింగదా! వొంటిచేత్తో చుట్టేస్తావుంటిని. మాదిగ చిన్నోడంటే గోలుకొండ అబ్బా అంటావుండె.

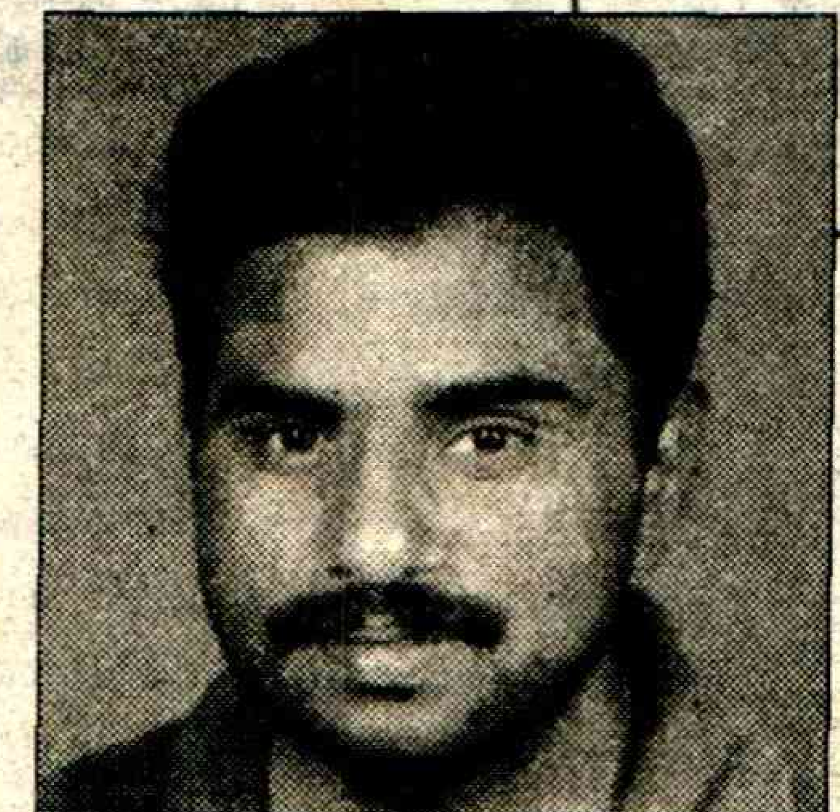

గోపిని కరుణాకర్

సంకురాత్తిరిపోయిన మరుసటిదినం. భారతం బొమ్మలు తెచ్చేదానికి బండి కట్టుకొని నరసింగాపురానికి మలబారినాను. సిత్తూరు సీమలో శివారాత్తిరిపోయినాక పద్దెనిమిదినాలు భారతం జరపతారు. పొగులు హరిదాసు కత చెపతాడు. రాతిరికి పొగులు దాసు చెప్పిన కతను కంగుంది కుప్పం ఆటోళ్ళు ఆటాడతారు. ఈ భారతం జరిగే నెలా, రెండు నెలల ముందునుంచి బారతం బొమ్మలను పల్లెపల్లెకు తిప్పుతారు.

"బారతం బొమ్మలంటే ఏంటివితాత?" కతకు అడ్డపడి అడిగినాడు మనవడు. ఆరిపొయిన తుంటబీడిని చెవులో చెక్కొని మల్లా కతచెప్పడం ఆరంభించినాడు.

బారతం బొమ్మలంటే పంచపాండవులు, ద్రౌపతమ్మ పోతురాజు బొమ్మలు. వాటిని ఎత్తుకొని పలకలు కొడతా, కొమ్ములూదతా. పల్లెపల్లె బొమ్మల్ని తిప్పివడ్లు, దుడ్లు వసూలు చేస్తారు. అట్లా పోగైన వడ్లను, దుడ్లను బారతానికి కరుజు చేస్తారు. బారతం బొమ్మలు అరవదేశం నుండి నరిసింగాపురానికి వస్తాయి.

ఇప్పుడంటే బొస్సులు, లారీలు వుండాయిగాని అప్పుడు లేవుగదా! రైలు గూడా అప్పుడప్పుడే నడుస్తా వుండాది. తెల్లోల్లే రాజ్జిమేలతావుండిరి. సద్దన్నం కట్టుకొని రెండు దినాలు నడిసి సామికొండకు పోతావుంటిమి.

గప్పుడుగప్పుడని దేని పెద్దులు పరిగెత్తతావుండాయి. గణగణా గంటలమోత, గరగరమని కంకరోడ్డుమింద టేకుబండి దొల్లుకొని పోతావుండాది.

బీడి ముట్టించినాను. బొంతను తీసి కూసుకుకట్టినాను. బుజమింద వుండే పైగుడ్డను రుమాలు చుట్టినాను. పోయిన ఉగాదికి రెడ్డి తెచ్చిచ్చిన ముతకపంచెను గోసిపోసి కట్టుకొన్నేను. వొంటి మీద చొక్కాయిలేదు. ఎవరో మారాజులు ఏసుకొంటా వుండిరి.

నాకు తెలిసివంటి మిందకు వయసొచ్చేంతవరకూ గోసిపాతే పెడతావుండే మాయమ్మ. వయసుకు వచ్చినాక కోకను రెండుగా చింపి ఇస్తే ఒకటి మార్చి ఒకటి ముడ్డికి అడ్డంగా కట్టుకొంటా వుంటిని. వొళ్ళు బిత్తలగానే వుండేది.

ఇప్పుడు మాదిరి అప్పుడు జుట్టు కత్తిరించుకొనేది లేదు. జుట్టును ముచ్చెన గుంతన ముడేసుకొంటావుండిరి. మంగలోడు మాదిగ పల్లెకు రాడు. మాదిగోడికి గడ్డం గీసిన కత్తితో పైజాతోళ్లు గడ్డం గీసుకోరు.

అందులోనా మనది మంగలోల్ల కంటే తక్కువజాతి గదా! మంగలోల్లు గూడా బెట్టు చేస్తావుండిరి. లచ్చుం మామని మా మేనమామ ఒకాయన వుండె. ఆయనే అందరికి గడ్డం గీస్తావుండె.

నావి బారెడు ఎంటికలు నల్లగా నిగనిగ

లాడతా వుండె. కుంకుడుకాయ్లలతో తలకు నీళ్ళు పోసుకొన్నేను. మెడమింద ముడేసి గుర్రంతోక మాదిర్తొ వదిలేసినాను. గాలికి పాయలు పాయలుగా యీపుమింద జుట్టు బుసకొడతావుండాది. కండ్లకు కాటిక దిద్దినాను. మొగలిపూల సుంకును వంటికి పూసుకొన్నేను.

చెట్టంత మనిషిని గదా! సోకు చేసుకొన్నేనంటే ఆడోళ్ళ కన్నులన్నీ నా వొంటిమిందనే వుండె. కన్నార్పకుండా చూస్తావుండిరి.

(ముసిముసి నవ్వుకు ముసిలోడి బుగ్గలు సొట్టలుపడినాయి)

చలికాలం, పొద్దునెత్తిమిందకు వచ్చినా సలిసలిగానే వుండాది. సద్దచేన్లు కోసి గూళ్ళు ఏసినారు. సద్ద కొర్రులకు అనప, అలసంద, తీగలు గుములు గుములుగా అల్లుకోనుండాయి. కందిచేను సీతాకోకచిలకల్నీ పూసింది. ఎగరతావాలతావుండాయి.

ఆరిక మళ్ళల్లో కలుపుతీస్తా ఆడోళ్ళు గొంతులు కలిపి కోగిలలు కూసినట్టు పాటలు పాడతావుండారు. ఉదేమానిక్కం మిందగా సట్టేవారిపాలెం దాటుకొని బాకరపేటకు చేరినాను.

నాయనోరు సత్రం కాడ బండి నిలిపి ఎద్దలకు గడ్డి ఏసినాను. సద్దన్నం తిని పైగుడ్డ పరిసి కొంచేపు నడుం వాల్చినాను.

నిద్రపొయి లేసే గుందికే సత్రం కాడ జనం గుంపులు గుంపులుగా వుండారు. పిల్లాజెల్లా కాసర బీసరని అరస్తా ఆలగోడు బాలగోడుగా వుండాది. బాకరపేట నుండి ఆరేపల్లి రంగంపేట వరకు పద్దైదు మైళ్ళు పొడుగునా అడివి. ఇప్పుడంటే ముండ్లపొదలు, కుందేలు పిల్లలు తప్పా ఇంగేమిలేవు. అప్పుడు ఎండ నేలమింద పడేదిగాదు. టేకు, మద్ది, బొమ్మ చెట్లు ఆకాశానికి పెరిగి అడివికి గొడుగుపడతా వుండె. వానలు పుంజిగా కురస్తా ఉండె. మనిషి ఎత్తుకాసి గెడ్డి చిక్కంగా కప్పుకోనుండె. పులులు, అడివి ఏనుగులు, ఎలుంగొడ్లు తిరగతా వుండె. జింకలు, దుప్పులు, మందలు మందలుగా వుండె. అడవిలో బందిపోటు దొంగలు గూడా వుండిరి. ఒకరిద్దరు వొంటిగా అడవిలో పొయ్యోవాళ్ళు గాదు. ఏపై, అరవైమంది గుంపులు కట్టి యలబారతావుండిరి.

మొగోళ్ళు దుడ్డుకట్టెలు, మచ్చు కొడవండ్లు చేతల్లో పట్టుకొని గుంపు సుట్టకారం నడస్తా వుండిరి. గుంపు మద్దెలో పిల్లాపాపల్ని సంకనెత్తుకుని ఆడోళ్ళు అరువులు చేస్తా నడస్తా వుండిరి. నీళ్ళు తాపి ఎద్దల్ని బండికి కట్టినాను. ఎగిసి నొగమింద కుచ్చొని అదిలించినాను.

గుర్రాలు మాదిర్తొ ఎద్దులు గప్పుడు గప్పుడని పరిగెత్తేతావుండాయి.

గణగణమని గంటలమోత

టేకుబండి గరగరమని గాలిలో తేలిపోతా వుండాది. నీళ్ళు పట్టి నొగకు కట్టిన సొరకాయ బుర్ర వూయలూగతాంది.

నరిసింగాపురం చేరే గుందికే పొద్దు పడమరకు వాలింది. కూతేసి, గుప్పుగుప్పుమని పొగవదలతా గసపోసుకొంటా వచ్చింది రైలు. బారెడు పొడుగు బుస వొదిలి పట్టాల మింద నిలబడింది.

రెడ్డి ఇచ్చిన చీటీని టెసన్లో చూపించినాను. రైల్లే వచ్చిన బొమ్మల్ని ఇచ్చి నా చేత ఏలిముద్దర ఎయించుకొనిరి. బొమ్మల్ని వరిగెడ్డిలో కుదించి గోనెసంచుల్లో మూట కట్టినారు. ఆ మూటల్ని బండిలో పెట్టుకొని యలబారినాను.

నరిసింగాపురంలో ఇద్దరు ఆడోళ్ళు బండెక్కినారు. ఒగామె ముసిలిది ముండమోపి. ఇంగొక ఆమె నడివయసుది. పుల్లయ్యగారి పల్లెలో దిగి తూటుదుగ్గాణి చేతిలో పెట్టినారు. రంగంపేటకు వచ్చే గుందికే బారెడు పొద్దుమిగిలింది.

మర్రిచెట్టుకింద బండిని నిలిపినాను. పల్లకిని చెట్టు కింద దింపి బోయలు అరుపులు ఏసు కొంటావుండారు.

కల్లు అంగిట్లో కేళి ఇలా సంగా వుండాది. రంగంపేటలో తాటికల్లు బలే వుంటింది. రెండు దుత్తల కల్లు తాగి బండెక్కినాను. రంగంపేటలో వయసు పిలగాడు బాకర పేటదాక వస్తానని బండెక్కినాడు. వగిసిలో నాకంటే పెద్దోడుగానే వుండాడుగాని చూసే దానికి అట్లా కనిపించడంలేదు. మీసాలు తీసేసినాడు. తలకు రుమాలు సుట్టినాడు. వొళ్ళు నిమ్మ పండుసాయతో నిగనిగలాడతా వుండాది.

బండి కదిలింది జోడు గుర్రాల్లా ఎద్దులు అడుగులేస్తా ఉండాయి.

** ** **

మొగిలికొండల్ని మేస్తావుండాది. గుంపులుగుంపులుగా మబ్బు తూరుపు నుంచి పడమరకు ఎగబడిపోతావుండాయి. కొండల మింద కుచ్చోని అరువులు చేస్తావుండాయి కొన్ని మబ్బులు. తెల్లగా మంచు మొగ్గలు చెట్లకు ఏలాడతావుండాయి. గువ్వలు అలలు అలలుగా ఎగిరిపోతావుండాయి. అడివికి మేతకుపోయిన గొడ్లు ఊరిదారి పట్టినాయి. గొడ్లను మేసే పిలకాయలు చిక్కాలను సంకలో తగిలించుకుని ఆడతాపాడతా నడస్తావుండారు.

నాగపట్ల చెరువులో చెరువుకోళ్ళు "బుడుంగుమని" మునగతా, తేలతావుండాయి. మెడలోతు నీళ్ళల్లో మునిగిన చింత చెట్టుమింద కొంగలు వాలినాయి. చింతచెట్టు కొంగల్ని పూసినట్టు వుండాది. చెరువులోకి వొంగిన మోడాలు (మబ్బులు) వాటి నీడల్ని చూసుకొంటా వొళ్లు మరిసినాయి. వాలిపోయో పొద్దు చెరువులో ఈత కొడతా వుండాది. బండిలో కూచ్చోనుండె నిమ్మపండు పిల గాడు చెరువుకోళ్ళను, కొంగలను, మబ్బులను, పచ్చని చెట్లను చూసి మురిసిపోతా వుండాడు. ఎప్పుడూ చూడనట్టు ఇచ్చిత్తరంగా చూస్తా వుండాడు. నాకు నవ్వొచ్చింది.

చలి మేలుకొని వొళ్ళు ఇంచుకొంటా వుండాది. నాగపట్ల చెరువు దాటుకోని ఎద్దులు అడవిలో అడుగుపెట్టినాయి.

మొగిలికొండల్ని మేస్తావుండాది. గుంపులుగుంపులుగా మబ్బు తూరుపు నుంచి పడమరకు ఎగబడిపోతావుండాయి. కొండల మింద కుచ్చోని అరువులు చేస్తావుండాయి కొన్ని మబ్బులు. తెల్లగా మంచు మొగ్గలు చెట్లకు ఏలాడతా వుండాయి.

గువ్వలు అలలు అలలుగా ఎగిరిపోతా వుండాయి. అడివికి మేతకుపోయిన గొడ్లు ఊరిదారి పట్టినాయి.. గొడ్లను మేసే పిలకాయలు చిక్కాలను సంకలో తగిలించుకుని ఆడతాపాడతా నడస్తావుండారు.

సుగాలోళ్ళు నెత్తిమింద కట్టెలమోపులను పెట్టుకొని నడుముల్ని కులికిస్తా కనందిగతా వుండారు. అద్దాలగౌను కుచ్చెళ్ళు రంగుల రాట్నం తిరగతావుండాయి.

బారతం బొమ్మలంటే పంచపాండవులు, ద్రౌపతమ్మ పోతురాజు బొమ్మలు. వాటిని ఎత్తుకొని పలకలు కొడతా, కొమ్ములూదతా. పల్లెపల్లె బొమ్మల్ని తిప్పివడ్లు, దుడ్లు వసూలు చేస్తారు. అట్లా పొగైన వడ్లను, దుడ్లను బారతానికి కరుజు చేస్తారు. బారతం బొమ్మలు అరవదేశం నుండి నరిసింగాపురానికి వస్తాయి.

తెల్లదండు దిగుండాది. కల్లేటి (కళ్యాణిన ది) వొంక వొడ్డున డేరాలు ఏసుకోని వుండారు. వొంక మింద తెల్లికొంగలు వాలినట్టు తెప్పల్లో తిరగతా చేపలు పడతావుండారు. కొంతమంది తెల్లోల్లు బాట మీద కొచ్చి సుగాలోల్లను ఏడిపిస్తావుండారు. వాళ్ళ మాదిర్తొనే కులకతా నడిసినారు. ఒకరి మొగాలు ఒకరు చూసుకుని ఎలకపొండ్లు బయటపెట్టి కిసకిసానగినారు.

తెల్లదండు దిగినప్పుడు పెద్దింటి ఆడోళ్ళు ఆ పక్కకు పొయ్యో దానికి బయపడి చస్తారు. తెల్లోల్లను చూసి నన్ను గట్టిగా పట్టు కొన్నేడు నిమ్మపండు సాయ పిలగాడు.

"వాళ్లు మగోళ్ళను ఏమీ అనరు. ఆడోళ్ళతోనే సల్లాపాలు ఆడేది. ఏం బయంలేదులే" అన్నేను.

అయినా వాడు నన్ను వదల్లేదు. వాళ్ళను దాటుకోని పొయ్యేంతవరకు నన్ను బల్లిమాదిర్తొ కరుసకొన్నేడు. ఈపుకు ఎచ్చంగా ఏమిటివో గుచ్చుకొన్నేయి. నన్ను పదిలిపక్కకు జరిగినాడు. వాడికల్లా తిరిగి ఎగాదిగా చూసినాను. వాడి కండ్లల్లో సీతాకోకచిలక రెపరేపలాడింది.

సిగ్గుతో రెప్పలు వాలిపోయినాయి.

'బండెక్కలేకపోతే, నడుం పట్టుకోని ఎక్కించినప్పుడు సక్కల గిలిపెట్టినట్టు పులుకులికి పడినావు. నీ నడుము పిడికిట్లోకి ఇమిడినప్పుడే అనుమానం వచ్చింది" అన్నేను. ముసిముసి నవ్వులు నొగతా, కొండలమింద కుచ్చోనుండే మోడాలు కదలినాయి. పొద్దు బంగారం ముద్దయింది.

మావారు బహుమంచివారు

ఆమె పాటల కోయిల. అతను ప్రతిభావంతుడైన సినీ దర్శకుడు.

ఆమె పాటలు దేశం ఎల్లలుదాటి వయనిస్తుంటాయి. అతని పేరు ప్రఖ్యాతులు అంతర్జాతీయమయ్యాయి. ఆమె సుచిత్రా కృష్ణమూర్తి. ఆయన శేఖర్‌కపూర్.

"నేను శాస్త్రీయసంగీతం తెలిసిన కుటుంబం నుంచి వచ్చినదాన్ని. సంగీతంలో శిక్షణ పొందినదాన్ని. శేఖర్‌కోసం పాడుతాను. అలా పాడినప్పుడల్లా ఆయన నన్ను బాగా ప్రోత్సహించారు. వృత్తిపరంగా శేఖర్ జీవితంలో ఓ అలంకరణ వస్తువుగా మిగిలిపోవాలని మాత్రం కోరుకోవట్లేదు...చాలా చాలా చేయాలని సాధించాలని ఉంది" అంటుంది సుచిత్ర.

"మొదటిచూపుతో ప్రేమకాదు. అంతకంటే ముందే మా ప్రేమ మొదలైందనుకుంటా. ఆయన్ను చూడగానే ఆయనే నాకు తగ్గవాడు అనిపించింది. ఆయనతో ప్రేమలో పడ్డానని తెలిసి మా అమ్మానాన్నలు చాలా అప్‌సెట్ అయ్యారు. ఆయనకు పెళ్ళయింది. మేధతో విడాకుల విషయం ఇంకా తేలలేదు. అంతే కాదు అప్పటికి నా వయసు 19..."

వయసులో ఎంతో తేడావున్నా సుచిత్ర శేఖర్‌ను పెళ్ళిచేసుకుంది. హాయిగా కాపురం చేసుకుంటోంది. చిన్నప్పుడే మా నాన్న నా జాతకం చూసి అంతర్జాతీయంగా పేరుప్రఖ్యాతులు సాధించే మొగుడు నాకు దొరుకుతాడని చెప్పేవారు. ..అది నిజమయింది కదా!

'వయసు తేడా ఏమోగానీ మా ఇద్దరికి మధ్య ఆలోచనల్లో స్వామ్యం కుదిరింది. పరిణతి కనిపిస్తుంది. ఇది చాలదూ...బంధం మధురంగా నిలిచేందుకు" అన్నది పాటల సుచిత్రకృష్ణమూర్తి మనోగతం.

కథ

రంగుల్ని ఎవరో కళ్ళాపి చల్లినారు.

"ఎవురు నువ్వు? ఎందుకు మగేసికం కట్టినావు?" అడిగినాను.

వులకలేదు పలకలేదు.

"చెప్పాలనిపిస్తే చెప్పు, లేకపోతే వద్దులే" అన్నేను.

"నేను పోతుపాలెం పట్టపు దొరసానిని. నాపేరు రత్నమాల. సవడమ్మ తిరణాలకు పోతావుండాను. కరకరా పొద్దు మొలిచినాక కోనేటిలో మునిగి ఆ నీళ్ళతో సంతులేని ఆడోళ్ళు దీపాలు ముట్టిస్తారు. ఎలిగిన దీపానికి సంతు కలిగితింది. ఎలగని దీపానికి సంతు కలగదు. నాకు పెండ్లయి పదేండ్లు అయింది. సంతులేదు. ఎన్నో గుళ్ళు, గోపురాలు, తీర్థాలు తిరిగినాను. ఇదే ఆకరు! ఎన్నాళ్ళు గొడ్రాలు బతుకు బతికేది? దీపం ఎలగకపోతే గుప్పెడు పాణాన్ని ఆర్పేస్తాను.

రంగంపేటకు వచ్చే గుందికే పొద్దుపోయింది. పల్లకీలో వస్తే తెల్లదండు మిందపడితింది. ఎట్లారా బగమంతుడా అడివి దాటేదని యసనపడి, దిక్కుతోంచక అల్లాడతావుంటే దేవుని దూత మాదిర్తో నువ్వు వచ్చినావు. సమయానికి ఆ దేవుడే నిన్ను పంపించినాడు.

బోయవాడి దిరుసు ఏసుకొని భండి ఎక్కినాను. మాటలను బట్టి నువ్వు మంచి వాడుగానే కనిపిస్తావుండావు. నన్ను ఈ రాత్తిరికి అడవి దాటించి పున్నెం కట్టుకో. నీకు జీవితాంతం రుణపడివుంటాను" అనింది. దొరసానినే చూస్తావుండిపోయినాను.

"ఎందుకట్లా చూస్తావుండావే" అనింది.

"ఒకరోజు మాయమ్మతో గూడా నగిరికి పోయినాను. మాయమ్మకు దొరసాని పాత పట్టుకోకను బహుమానంగా ఇచ్చింది. మమ్మల్ని లోపలికి పోనీలేదు. కోటగుమ్మం కాడనే నిలబడినాం"

"అమా అమా దొరసానులను చూసినావా?" అని అడిగినాను.

"దొరసానులు దేవకన్నెకలు. మన బోటి వాళ్లకు కనిపించరు" అని చెప్పింది.

"నాకు చిన్నప్పటి నుండి దొరసానులను చూడల్లని కోరిక. ఇప్పుడు వున్నెట్టువుండి నిన్ను చూసే గుందికే నోటమాట రావడంలేదు. కలగంటున్నట్టువుండాది" అన్నేను.

పూలు రాలినట్టు పలపలా నగింది.

రెక్కల్ని ముడుసుకొని పొద్దుగూట్లో వాలింది. రంగులు ఎలిసిపోయినాయి. సీకటి చిక్కంగా అలుముకొంటావుండాది.

చలి వొంటిమింద వాలింది. సనసన్నగా ఈదరగాలి వూలేస్తావుండాది.

బండి పులిగుండు కాడికి వచ్చింది.

ఎద్దుల్ని విప్పి నీళ్ల తాపేదానికి వంకలోకి దిగినాను. మోకాలు లోతుకి దిగి ఎద్దులు నీళ్ల తాగతావుండాయి. కొండల మద్దెన మెలికలు తిరిగి, కల్లేటి వంక రాళ్లమింద గలగలా దరువేస్తావుండాది. నీళ్లల్లో మిలమిలా చుక్కలు పొడిసినాయి. వొంకిరి చెందమామ ఎన్నముద్దమాదిర్తో నీటిమింద తేలతావుండాది.

దొరసాని బండి దిగొచ్చి మోకాళ్లమింద గొంతు కుచ్చోని నదిలోకి వంగింది. చేపపిల్ల మాదిర్తో అలలమింద తేలే వొంకిరి చెందమామను దోసిట్లోకి తీసుకొనింది. చెందమామ దోసిట్లోకి వచ్చినట్టే వచ్చి ఏళ్ల సందున జారిపోతావుండాది.

ఎద్దులు నీళ్ల తాగి ఎనక్కు తిరిగినాయి. దొరసాని పైకి లేస్తా పట్టుతప్పి నీళ్లల్లోకి బొక్కబోర్లపడింది. పగ్గాలను ఇసిరేసి నదిలోకి ఎగిరిదూకినాను. అలలు దొరసానిని లోపలికి నెట్టినాయి. వూపిరాడక 'బుడుంగు బుడుంగుమని' మునకలేస్తావుండాది.

జుట్టు పట్టుకుందామనుకొనేసరికి రుమాలు జారిపోయింది. నల్లని బారడు పొడుగు కురులు నీళ్లమింద పాయలు పాయలుగా తేలినాయి. నడుం పట్టుకొని బుజాల మిందకు వాల్చుకొన్నేను.

గెడ్డమింద తెచ్చి కుచ్చున పెట్టినాను. మింగిన నీళ్లను కక్కేసింది. తామర దొన్నెలో నీళ్ల తెచ్చిస్తే మొగం కడుక్కొనింది. గుడ్డలు పిండుకొనేదానికి మద్దిమాను సాటుకుపోయింది. అలలు అలలూ ఎన్నెల తొణికింది. ఏటిలో చుక్కలవాన.

ఎద్దులు జమ్ములో మేస్తావుండాయి. పంచె, పైగుడ్డ పిండుకొని కురుల్ని ఇదిలించినాను. పైగుడ్డతో తుడుసుకొని కురుల్ని రెండు పాయలుగా తీసి బుజాలమింద ఏసుకొన్నేను. దొరసాని పిండిన గుడ్డల్నే కట్టుకొని వచ్చింది. ఎద్దుల్ని పట్టుకొని ఇద్దరం బాట పైకి వచ్చినాం.

బండికి ఎద్దుల్ని కట్టినాను. దొరసానిని చక్రంమిందగా బండెక్కించి, నొగమింద కుచ్చోని ఎద్దుల్ని అదిలించాను. బండి పరుగునందుకొనింది. మబ్బుల్ల మునగతా, తేలతా వొంకరి చెందమామ పొదలు పొదలుగా బాట అడివిని సుట్టుకొనింది. బండి పోతావుంటే వొంపులొంపులుగా తిరగతావుండాది.

చానాసేపు మా మద్దెన మాటలు లేవు. దొరసాని చుక్కల ఆకాశాన్ని కండ్లలల్లో నింపుకొనింది. ఎడబుజం మిందుగా ఎదపై కురుల్ని ఆరేసుకొనింది. ఆరిన కురులు గాలికి బుసపెడతావుండాయి. తడిగుడ్డల్లో ముడుసుకొని గువ్వ మాదిరిర్తో కుచ్చొనింది.

"ఆడ వుడ్డగా వుండాయి సూడు చుక్కలు? అవి కోడిపిల్లలు. వుడ్డముందు వుండే చింత గింజంత చుక్క పిల్లల కోడి" ఏలుపెట్టి చూపించింది.

ఆకాశంలోకి సూపు సారించాను.

"అద్దో అవే మంచం కోల్లు. ఇక్కడ ఎక్కడ్నో రుషీసుపుడు మండలవుండాల్నే!" ఆకాశమంతా కండ్లతో తారాడింది. మబ్బుల మాటున కనిపించలేదు.

గుప్పెట్లోకి చుక్కల ఆకాశాన్ని పట్టుకొనింది. తెరిసి చూసే గుందికే గుప్పెట్లో ఆకాశం లేదు.

"ఎంత పట్టుకొన్నే గుప్పెట్లో ఇమడదు. ఎంత ఎంచిన చిల్లర తరగదు. ఏందో చెప్పుకో?" కత ఇప్పమని ముడేసింది.

"ఎంత పట్టుకొన్నే గుప్పిట ఇమడనిది ఆకాశం. ఎంత ఎంచిన చిల్లర తరగనిది చుక్కలు" ఇప్పేసినాను.

"ఇంగొక కత! చల్లకుండలో ఎన్నముద్ద" ముడేసింది.

"ఎన్నెల కురిపించే చెందమామ" ఇప్పేసినాను.

"ఆవొంకిరి చెందమామను తీసిస్తావా? తల్లో పక్క బిళ్లగా పెట్టుకొంటాను" అడిగింది. చెట్ల కొమ్మల్లో దాగుడు మూతలు ఆడతావుండాది వొంకిరి చెందమామ.

"ఎప్పుడూ సుక్కల్ని, చెందమామను సూడనట్టు మాట్లాడతావుండావు" అన్నేను.

"పచ్చని చెట్టును, ఎగిరే గువ్వను, ఎన్నెల కురిసే చెందమామను, మిలమిలా మెరిసే చుక్కల్ని చూసి శాన్నాలైంది. ఎప్పుడో చిన్నప్పుడు మా నాయనవ్వ వొడిలో పడుకొని చూసినాను. మల్లా ఇప్పుడు చూస్తావుండాను" అనింది.

కల్లేటి వొంక రాళ్లమింద దరువేస్తానే వుండాది. ఎద్దులు అలుపెరగకుండా నడస్తావుండాయి. సనసన్నగా మంచు కురుస్తావుండాది. చలి రానురాను ఎక్కువైంది. వొణుకు పుట్టింది.

కడుపులో ఆకలి రగులుకొనింది. రొట్టెల మూట ఇప్పినాను.

"మీ బోటి దొరసానులు మాదిగల తిండి తింటారో, తినరో?" అన్నేను

"కాలే కడుపుకు అంటులేదు" అనింది.

రొండు సద్దరొట్టెలు ఇచ్చినాను. కొంచెం తుంచి నోట్లో ఏసుకొని కరుంగు కరుంగని నమిలింది.

"కమ్మగా వుండాయి. ఎన్నపూస రాసుకొంటే సప్పగా వుంటాయి" అనింది.

రొట్టెలు తిని సొరకాయ బుర్రలో వుండే నీళ్లు తాగినాం.

"అబ్బా బలే సలిగా వుండాది" చలికి గడగడా వణకతా రెక్కల్ని ముడుసుకొనింది.

అతుకుల బొంత ఇచ్చినాను. కప్పుకొని వాసన చూసింది.

"మురిగొబ్బు కొడతావుండాది గదా?" అన్నేను.

"చలికి ఎచ్చంగా వుండాది" అనింది.

ఆరిన కురుల్ని మెడ మింద ముడేసి వదిలేసినాను. మంచు కురుల్ని ఇరబోసుకొని దెయ్యం పట్టినట్టు వూగతావుండాది. అడివంతా సద్దుమణిగింది. కొండకోనల్లో గణగణా గంటలమోత దొనిపలకత వుండాది. 'గీ' పెడతా కుమ్మరి పురుగులు అడివిని నిద్దరూపతవుండాయి.

ఎన్నుపూస మింద పొడిపొడిగా మంచు కురస్తావుండాది. పైగుడ్డకప్పుకొన్నే చలాగ లేదు. వొంట్లో సన్నగా వొణుకు. బీడి ముట్టించుకుందామంటే సింగితంలో వుండే బీడి కట్ట అగ్గిపెట్టే తడిసిపోయినాయి.

దొరసాని కప్పుకొన్నె బొంత ఇచ్చింది.

"ఎండకూ, గాలికీతిరిగినోడ్ని ఈ చలి ఒగలెక్కా!" అన్నేను.

దొరసాని నవ్వింది.

బండి అక్కదేవతల కోనలోకి వచ్చింది. ఎద్దులు అడుగులో అడుగేస్తా నడస్తావుండాయి. మంచు నిలిసి కురస్తావుండాది.

(మిగతా వచ్చేవారం)

"ఎప్పుడూ సుక్కల్ని, చెందమామను సూడనట్టు మాట్లాడతావుండావు" అన్నేను.
"పచ్చని చెట్టును, ఎగిరే గువ్వను, ఎన్నెల కురిసే చెందమామను, మిలమిలా మెరిసే చుక్కల్ని చూసి శాన్నాలైంది. ఎప్పుడో చిన్నప్పుడు మా నాయనవ్వ వొడిలో పడుకొని చూసినాను. మల్లా ఇప్పుడు చూస్తావుండాను" అనింది.

షమ్మీకపూర్ - ఇంటర్నెట్ విజ్‌డమ్

"నాకిప్పుడు 68ఏళ్లు. మునుపటిలా కష్టపడి పనిచేయలేను. కాలాన్ని ఎలా గడపను? చేపలు పట్టడం, గ్యాంబ్లింగ్, అమ్మాయిలు...అన్నీ అయిపోయాయి. కాలక్షేపం కావాలి కదా?! ఇంటర్నెట్ ఆరోగ్యకరమైన హాబీ అనుకుంటున్నాను" అంటారు షమ్మీకపూర్. హిందీతెరపై వెలిగిన రోజుల్లో ఆయన్ను ప్రముఖహాలీవుడ్ నటుడు ఎల్విస్‌ప్రెస్లీతో పోల్చేవారు. చురుగ్గా, ఉత్సాహంగా నటించుకుపోయే షమ్మీని తెరపై చూసినవారెవరూ మరిచిపోరు. ఇప్పుడాయన రోజులో అధికభాగం ఇంటర్నెట్‌తోనే గడుపుతున్నారు. ఇంటర్నెట్ క్లబ్ ఒకటి స్థాపించారు. ఆయన విశ్రాంతి గదినిండా కంప్యూటర్లు, మోడెమ్, ప్రింటర్, ఫ్యాక్స్ మిషన్‌లుంటాయి. రోజుకు డజను సైట్లలో ఆయన తనకిష్టమైన ప్రోగ్రాంలు చూసుకుంటూ, ప్రపంచ విషయాలు అప్ టు డేట్‌గా తెలుసుకుంటూ గడుపుతున్నారు. "జీవితం గడిచిపోతూంటుంది. ఓమూలకు కూర్చుని గది కిటికీ గుండా కదిలిపోతున్న కాలాన్ని చూస్తూ గడపలేను. కంప్యూటర్ ముందు కూర్చుని ప్రపంచం ఏమూలలో ఏమి జరుగుతుందో తెలుసుకుంటుంటాను" అని చెబుతారు 'ఇంటర్నెట్ విజ్‌కిడ్' షమ్మీ. కంప్యూటర్ మౌస్ ఆయన చేతికి వచ్చినరోజే, ఆయన చేతిలో నిత్యం వెలుగుతుంటే సిగరెట్ తప్పుకుందట. గత పదకొండేళ్ళ నుంచి షమ్మీ సిగరెట్లు తాగట్లేదు. "రోజుకు వందసిగరెట్ల వరకు కాల్చేమనిషి...ఒక్కసారిగా మానేయడమంటే ...విజయం సాధించినట్టే గదా!" అని ఆనందంగా నవ్వుతూ ఇంటర్నెట్‌ను ఆన్‌చేసుకుని...ఆ ప్రపంచంలో మునిగిపోతారాయన.